

Péterfy László laudációja Bereczky Csaba székfoglalójához

Bevallom abban reménykedtem, hogy Csaba először mindet elmond és akkor nekem csak tulajdonképpen meg kell ismételnem, egy két gondolatot mondatot, amit Csaba mondott. Igazán öröm volt ide eljönni. Csak egyet bánok, hogy az öregséggel az ember memóriája is gyengül. És így amikor találkozunk húsz harminc esetleg még korábban megismert arcokkal akkor bizony kutatnom kell vonásokban, hogy előhívjam a hajdani régi még dús hajú nem ősz hajú fiatal embereket, akik annak idején voltak. Amikor még Tokajban építettük a művésztelepet vagy Velemben építettük a faragóházat.

Kedves barátaim talán azzal kezdek nagyon le egyszerűsítve, hogy úgy gondolom, hogy kétféle alkotóember van. Az egyik a maga műhelyébe laboratóriumába bezárkózva dolgozik igyekszik minél határozottabban elkülönülni nem engedve senkit maga mellé, hogy amit készít elképzelt megálmodott tökéletesebben megvalósíthassa. Szóval zavarán, ha ott állna valaki mellette természetesen közkincsé teheti amikor kiállításokon bemutatókon találkozni az emberek műveivel. De általában magában dolgozik és mindegy magát mintegy adja fejezi ki munkáiban.

A másik típus, mint amihez Csaba is tartozik, aki úgy gondolja, hogy ő akkor teljesedik ki igazán akkor tud igazán elemében lenni és dolgozni, ha valaki mellette van. Hogyha tanítványai vannak hogyha iskolát alapíthat vagy folyamatosan tovább fejleszt egy iskolát. Nem tudnám eldönteni, hogy melyik alkotónak van igaza azért kezdtem azzal, hogy csak nagyon általánosítva mondom mindezt. Ha az iskolánál tartunk hiszen minden az egyéni alkotó vagy magában alkotó vagy a közösségben szerepet vállaló embernek is valahonnan kell tanulni. Valamilyen fajta ismeretet hagyományt követ folytat. Én úgy gondolom, hogy van egy fontos fordulója és van egy fontos íve annak a folyamatnak, ami itt összehozott minket, amit népművészeti mozgalomnak lehet mondani, bár ez a mozgalom szó lehet, hogy egy kicsit gyanúsán hangzik. De az a mozgalom, amiről én beszélek ez valahogyan egész másképp alakult és jött létre. Amikor az Ifjú népművész pályázat vagy, hogy hívták fiatal művészek pályázatát, ha jól emlékszem 1973-ban 72-ben először kiírta a művelődési minisztérium. 73-ban talán volt egy nyári tábor, amit az akkori Népművelési Intézet és néhányatoknak biztos jól csengő és ismerősen csengő nevű Bánszky Pál szervezett. 74-ben Tokajban volt az a tábor, ahol nagyon sokan talán közületek részt vettek annak idején, mint új népművészek. Mi volt ennek a különös jelentősége anélkül, hogy valaki szervezte volna külön. Ugyanabban az időben amikor az új népművészek a legkülönbözőbb műfajban dolgozó énekesek, táncosok, hímezők, szövők, fafaragók, kovácsok stb. Azt is mondhatnám, hogy válogatott cigánylegények mert cigányok is voltak köztük és nagyon nagy szeretettel gondolok rájuk kiváló emberek voltak. Ugyanakkor ugyanazokban a hetekben az írószövetség tábora volt ott. Tehát Magyarországból a legnevesebb írók vettek részt és érdekes módon és ez is véletlen a rajztanárok országos tábora is akkor zajlott Tokajban. Tehát egy olyan társaság jött ott össze véletlenül vagy a sors különös kegye folytán, ami már csak önmagában az embereknek a találkozási révén kiformált valamilyen gondaltsort. Kiformált valamilyen majdnem programnak nevezhető távlatot a hagyományok szemlélete és a hagyományok megismerését célozva.

Nagyon érdekes volt és hát nem kell különösebben Tokaj mellett emlegetni, hogy a pincék és a poharak ezt a társaságot természetes módon hozták össze. És amikor a pincében Nagy Lászlóval megismerkedtünk akkor már a következő napon ott faragott ő is a faragókkal. Vagy amikor Cakó Gábor barátomat megismertem akkor ő focicsapatot szervezett majd húsz évig együtt fociztunk. Szegény Gábor már nem focizik sajnos fél lábát lekellett vágni. Volt még egy rendkívüli mozzanat ennek az akkori tábornak, mégpedig az, hogy elhatároztuk, hogy a három tábor embereit egyetlen

egy összejövetelen összejönnek és meghívtuk Makovecz Imrét erre az alkalomra. Engem annak idején Bánszky Pál a mondjuk faragók tanáraként vagy oktatójaként nevezett ki és így volt szerencsém sokat közületek megismerni. Előadásra hívtuk meg Imrét akkor találkozott először a népművészetet ilyen fokon érdeklő és ilyen fokon művelő társasággal. És attól kezdve majdnem minden ilyen nyáritáboron játszóterkészítő játszótertervező sőt a Velemi ház építésének folyamatában is részt vett. És hát nem kell mondanom hisz mindnyájan tudjuk a történetet, hogy hova vezetett Makovecz személyisége és hál istennek hová vezetett az, hogy itt vagytok és találkozhatunk és meghaltathatjuk Csabát, aki gondolom, aki erről a kérdésről is beszélni fog.

Köszönöm, hogy találkozhattam veletek köszönöm, hogy meghalgattatok.

Budapest 2020.03.02